

Fredsdagene i Bjerkreim

Avisen «Stavangeren» hadde 5. juni 1945 en oppgave over alle dem fra Bjerkreim som ble arrestert og fengslet og over dem som måtte rømme. Der var vel intet herred i Norge hvor tyskerne gjorde så store innhugg som i Bjerkreim, og alle kom heim i live. Så har Bjerkreim Ættesogelag klart å samle inn en del bilder fra disse frigjøringsdagene.

FREDEN 8. MAI 1945

Til og med barna feiret fredsdagen. Denne dagen gikk alle barna på Oremo i tog. De startet her på Aaland Gård og gikk utover vegen. F.v.: Thyra Odland, Arna Brattebø, Ståle Odland, Arne Bakke og Solveig Bakke. Asta Odland med ryggen til.

Det var ikke flagg til alle, de tre minste måtte klare seg med heimesnekra stang og en klut med påmalt flagg. Det vart likevel en minnerik opplevelse.

I TYSKLAND:

Stud. Med. Jorulf Vedelden.

MØLLERGATA 19:

Gunnar Hårberg, Øyvind Austdal, Inge Skjæveland, Jonas Svela, Leif Svela, Margit Hegelstad, Torger Kydland, Sverre Alvsåker, Knut Vassbø, Olav Vikesdal, Ola Vikesdal, Torfinn Fuglestad, Loyd Vaule, Olav Vaule.

PÅ GRINI:

Marie Vinningland, Hans Vinningland, Otto Vinningland, Jenny Vinningland, P.H. Vinningland, Meibel Vinningland, Fredrik Gjedrem, Einar Bjerkreim, Omund Skjæveland, Berge Versland, Torvald Røysland, Albert Gjedrem, Vilhelm A. Gjedrem, Gunnar Holm, Einar Holm, Paul J. Svela, Eivind Svela, Sverre Svela, Otto Hegelstad, Olav Hegelstad, Magnus Haugstad, Alfred Birkeland, Paul S. Svela, Torbjørn Svela, Martin Kydland, Tønnes K. Skjæveland, Magne Asheim, Ludvik Vikesdal, Olav Tårland, Torleif Løvbrekke, Martin Veen, Per Nedrebø, Pål Nedrebø, Erling Svela, Lars Bue, Søren Bue, Vilhelm Bue, Søren Moi, Ragnvald Moi, Kjell Vaule, Bjørn Vaule, Karsten Vaule, Dagmar Tveit, Johan Berland, Joakim Risnes, Kjetil Gjedrem, Johan K. Vassbø, Jan Landsdal, Trygve Løvbrekke, John Hårberg, Sigurd Vaule.

I STAVANGER:

Aksel Mæland, Jørgen Skjæveland, K.G.M. Bjerkreim, Øystein Ommedal, Nils Espedal, Trygve Fuglestad, Olav Østerhus, Gustav Hytland, Valborg Vinningland, Ludvik Vaule.

I ENGLAND:

Sverre Vinningland, Tor Vaule, Leif Vaule.

I SVERIGE:

Inga Vaule, Gunhild Vaule, Alfhild Vaule, Jon Vaule, Sem Vaule, Bård Vassbø, Alf Vikeså, Terje Vikeså.

I ELLER UTENFOR BYGDA:

Elling Vinningland, Harald Vinningland, Trygve Vinningland, Frans Hegelstad, Viljen Vassbø, Torleif Gåsland, Trygve Gåsland, Torkel Vikesdal, Sem Grøtteland, Gudmund Nedrebø, Nils Sundvor, Jonas Vaule, Kristian Vaule, Håkon Sporaland, Audun Sporaland, Alf Pettersen.

FOLK KOM FRAM FRA SINE GJEMMESTEDER

*Brødrene f. v. Håkon og Audun Sporaland lå i skjul i denne hytta.
Det var bare brødrene Edvin og Enevald Hegelstad som visste om hytta, og som gav flyktingene mat.
Foto: en av Hegelstad brødrene.*

*Flyktingehytta i Skåredalen straks etter krigen var slutt i 1945.
F.v. Are og Gaute Gåsland.
Foto: Magnus Espeland, Kverneland.*

*Sem Grøtteland viser der han låg då Hølscher var på jakt etter han.
Det var oppi en trekasse som var nedgravd i hevdaffoset på Grøtteland.*

Det var etterretningsagenten Harald Sem som bygde opp senderen på Hovlandstølen ved Sundvor, la opp kommunikasjonsnettet, kurer og informasjonstjenesten. Harald fann stedet, da han var på påskeferie der i 1942. Sem sitter foran inngangen. Stølen ble senere brent ned av tyskerne.

GLEDA VAR STOR DA FANGANE KOM HEIM

Her kjem fangane til Bjerkreim. Det er laget en portal over vegen som bilen stopper under. Torleif Hølland kjørte (står ved lastebilen). Ellers ser me P. H. Vinningland, Reier Apeland og Konrad Apeland. Framst står Johan Vassbø.

FLERE VAR BLITT HARDT TORTURERT

Fra venstre; Ludvik Vaule, Knut Vassbø, 15-åringen Carsten Vaule, straks etter at de var tatt til fanger. De hadde gjømt seg i løa på Svela som vart skutt i brann 23. oktober 1944.

HEIMKOMSTEN FRA GRINI

Grinifangane fra Bjerkreim fotografert i Vikesåkrossen i mai 1945.

Bakfra og framover i første rekke: Sverre Alsaker, Paul J. Sveta, Leif Sveta, Jonas Sveta, Martin Veen, Magne Asheim, Per og Pål Nedrebø Hovland, Erling Sveta, Sigurd Vaule og Torleif Løvbrekke.

Bak i flokken fra venstre: Einar Holm, Karsten Vaule, Johan Vassbø, Ola G. Vikesdal og Viljen Vassbø.

Bak han: Martin Kydland, Tønnes K. Skjæveland, Knut Vassbø, Torger Kydland, Olav Vikesdal, Gunnar Holm, Sverre Sveta, Ingvald Kåre Haukland (med briller), Otto Hegelstad, Margit Hegelstad, Per Vikesdal og Sven Kydland.

Den vesle guten framfor er Ola Alsaker.

Alfild Vaule på flukt

FRA MOTSTANDSKAMPEN

Hytta i Drivdalen ved Lundevatnet.

Fra v.: Viljen Vassbø med senderen, Harald Vinningland og Elling Vinningland i døra.

Fra venstre; Harald Vinningland, Elling Vinningland, Trygve Vinningland, ukjent, mens de låg i skjul i Heskestad.

FREDSMINNE FRA KRIGSÅRA 1940-45

Fra boka; Jørgen Skjæveland «Bjerkreim i krigsåra 1940-1945»:

Den 17.mai var det ein svær fest på Bjerkreim. Då møtte det fram alle som kunne koma. I feststunda i kyrkja gjekk alle fangane og rømningane fram til alterringen og song: «Nå er det i Norge atter dag.» Heile kyrkjekoret var stappande fullt. Og så ropte dei 3 x 3 hurra. Det har aldri hendt i kyrkja, korkje før eller sidan. Det er så galt at ikkje dette vart fotografert. Det hadde vorte eit verdifullt, historisk bilete.

MINNESTØTTA PÅ SKJÆVELAND

Elling Skjæveland ved minnesteinen han reiste på Skjæveland etter krigen.

Aaland Gård, januar 2014
Paul Tengesdal